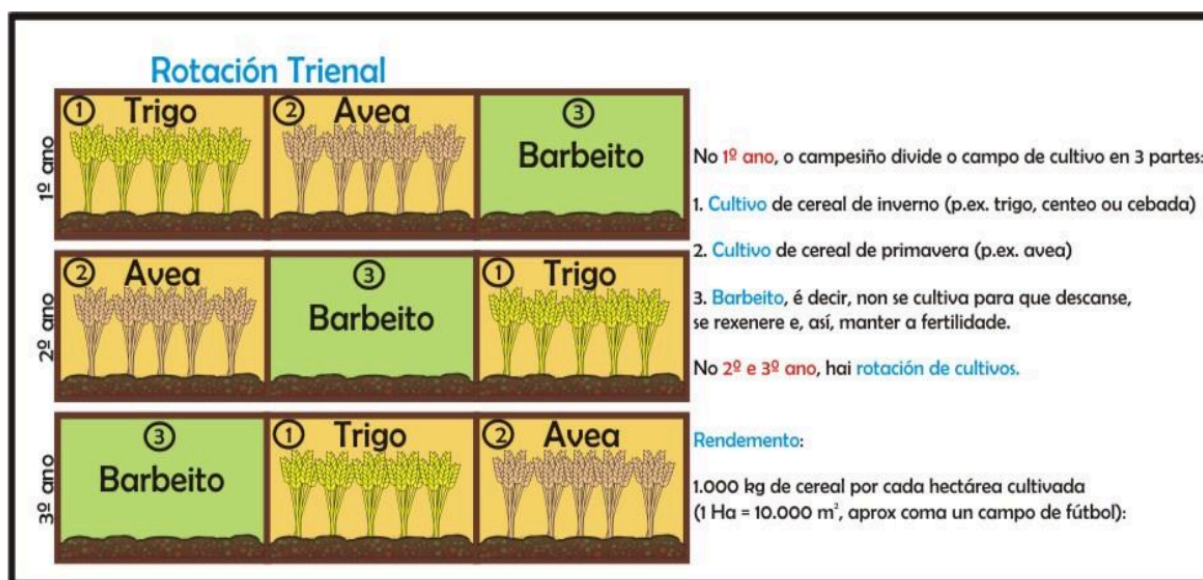

1. As melloras no campo (innovacións agrarias)

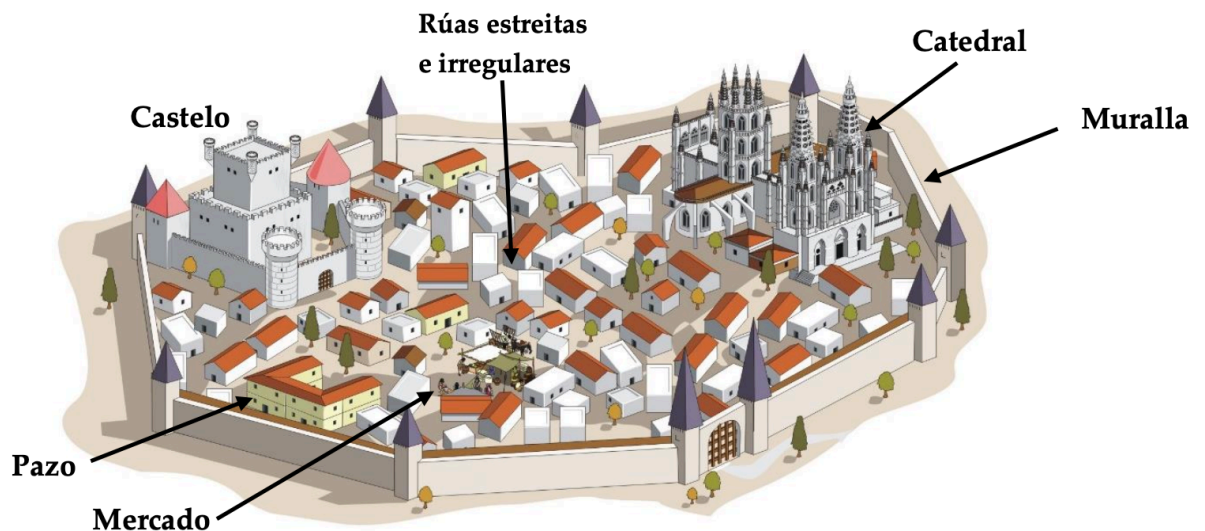
A partir do século XI, a vida no campo cambiou porque se inventaron ferramentas mellores, como as de **ferro** (gadañas, aixadas) e o **arado de rodas**, que era máis forte e ía tirado por cabalos con ferraduras. Tamén se empezou a usar a **rotación trienal**: dividían a terra en tres partes e deixaban unha sen plantar (chamada **barbeito**) para que a terra descansase. Grazas a isto e aos muíños de vento e auga, houbo moita máis comida. Como sobraba alimento (**excedentes**), a xente empezou a vendelo e a poboación medrou tanto que moitos marcharon vivir ás cidades.

2. O nacemento das novas cidades

Como xa non había tantas guerras, as cidades volveron ser importantes. Eran lugares protexidos por **murallas** e situados preto de ríos ou camiños para facilitar o comercio.

- **Como eran por dentro?** Tiñan rúas estreitas e algo desordenadas, sen sumidoiros para a auga sucia. No centro estaba a **praza principal** co concello, a igrexa e o mercado.

- **As cartas de poboamento:** Eran documentos moi importantes que os reis daban ás cidades para concederlles dereitos e vantaxes.

3. A sociedade: Quen vivía na cidade?

Nas cidades naceu un novo grupo social: a **burguesía**. Eran artesáns e comerciantes que tiñan os seus propios negocios e non dependían dos señores feudais.

- **Os gremios:** Os artesáns do mesmo oficio (carpinteiros, teceláns...) xuntábanse en gremios para axudarse e poñer normas sobre os prezos e a calidade. Para aprender un oficio, primeiro eras **aprendiz** (de neno), despois **oficial** e, finalmente, **mestre**.
- **O goberno:** Aínda que ao principio mandaban todos os veciños, ao final o poder quedou nas familias máis ricas de comerciantes e banqueiros (**patriciado urbano**).

4. O comercio faise máis grande

Os camiños fixéronse máis seguros e os comerciantes empezaron a reunirse en **feiras** (grandes mercados que duraban varios días). Tamén melloraron os barcos, o que permitiu dúas grandes rutas:

1. **Ruta do Mediterráneo:** Traían obxectos de luxo, sedas e especias de Oriente.
2. **Ruta do Atlántico e o Báltico:** Unha asociación chamada a **Hansa** controlaba o comercio de madeira, viño e peles. Como había tanto intercambio, empezaron a usarse moitas moedas e naceron os primeiros **banqueiros**.

5. A crise do século XIV (Un tempo difícil)

“Da fame, a guerra e a peste, líbranos Señor”

Esta era a oración habitual na Europa dos S XIV - XV

No século XIV as cousas complicáronse moito por tres razóns principais:

- **Guerras e fame:** Houbo guerras moi longas, como a **Guerra dos 100 Anos** entre Francia e Inglaterra. Ademais, o clima cambiou, choveu moito e as colleitas podrecéronse, provocando fame.
- **A Peste Negra (1348):** Foi unha enfermidade terrible que chegou en barcos dende Oriente e se transmitía polas picadas das **pulgas** das ratas. Morreu case a metade da poboación de Europa.
- **Consecuencias:** Ao haber menos xente, os señores feudais perderon cartos e subiron os impostos aos campesiños. Isto provocou **revoltas violentas** contra os nobres. En Galicia foron moi famosas as **revoltas irmandiñas**, onde o pobo atacou os castelos dos señores.

ACTIVIDADES

Aquí tes catro actividades. Le con atención o tema e así poderás comprobar se entendiches as ideas máis importantes deste tema, o renacer urbano medieval.

Actividade 1: Preguntas Curtas

Responde de xeito breve e claro ás seguintes cuestións:

1. Por que a mellora na agricultura fixo que as cidades medrasen?

○ **Resposta:**

2. Cales eran as tres etapas para aprender un oficio nun gremio?

○ **Resposta:**

3. Ademais de protexer, que función económica tiñan as murallas?

○ **Resposta:**

4. Como se transmitía a Peste Negra segundo as fontes?

○ **Resposta:**

Actividade 2: Completa as frases

Completa as frases coas palabras correctas que aparecen nos textos:

1. O sistema de deixar descansar unha parte da terra sen cultivar chámase _____.
2. Os habitantes das cidades que se dedicaban ao comercio ou á artesanía recibiron o nome de _____.
3. A Hansa era unha asociación de _____ que controlaba as rutas do Mar do Norte e o Mar Báltico.
4. As _____ eran os documentos onde os reis daban privilexios e dereitos aos veciños dunha cidade.

Tema 4. O renacer das cidades na Idade Media - 2º ESO **curso 2025-2026**

Actividade 3: Verdadeiro ou Falso. *Le cada frase e sinala se é Verdadeira, Falsa ou se a información é Incorrecta segundo o texto. No caso de ser falsa, indica como sería a correcta.*

1. **As rúas das cidades medievais eran moi anchas e tiñan sumidoiros para a limpeza.**
2. **A Guerra dos Cen Anos foi un conflito entre Francia e Inglaterra.**
3. **A Peste Negra provocou que os señores feudais baixasen os impostos aos campesiños.**

Actividade 4: Relacionar Conceptos

Une cada termo da columna A coa súa definición correspondente na columna B:

Columna A (Termo)	Columna B (Definición)
1. Rotación Trienal	A. Grupo de familias ricas que gobernaban a cidade.
2. Patriciado Urbano	B. Sistema de cultivo que divide a terra en tres partes.
3. Feiras	C. Revoltas violentas dos campesiños galegos contra os nobres.
4. Irmandiños	D. Grandes mercados que se celebraban en días especiais.